

Μεταφρασμένο απόσπασμα

Martina Hefter
Es könnte auch schön werden

Kookbooks Verlag, Berlin 2018
ISBN 9-783-93744-590-8

σελ. 6 & 20-25 & 42-43 & 46-47 & 58-60 & 68-70

Μαρτίνα Χέφτερ
Θα μπορούσε να γίνει και ωραίο

Μετάφραση: Μαρίνα Αγαθαγγελίδου
Επιμέλεια: Αλέξανδρος Κυπριώτης

ΠΟΤΑΜΟΣ

Θρύλος

Τα παλιά τα χρόνια οι γέροι άνθρωποι ζούσαν ως σφενδάμια.
Τόποι προσκυνήματος, κάτω απ' την κόμη τους κουβέρτες απλωμένες,
νέοι άνθρωποι έκαναν πικνίκ γιορτάζοντας με κέφι,
ρουφούσαν τ' άρωμα της κυματιστής φυλλωσιάς, τα γυμνά κλαδιά τον χειμώνα
σκιτσάρωνταν συχνά σε μπλοκ, πολυτραγουδισμένα,

τι χρυσή εποχή –

κάποιος όμως εφηύρε την ηλεκτρική κουβέρτα, το ηλεκτρικό μαξιλάρι, ο κόσμος άρχισε να
ζει

μέσα όλο και πιο πολύ.

Οι γέροι άνθρωποι έπρεπε να εφεύρουν εκ νέου τον εαυτό τους,
Αφού δεν ήταν σφενδάμια πια, έμεναν στο σπίτι τους μες στο σκοτάδι, βγήκαν ζωντανοί
μέσ' από δωμάτια που έπιασαν φωτιά,
πολλοί μεταφέρθηκαν στη στάση που τους βρήκαν και τους έσωσαν
σε γηροκομεία,
όπου μέχρι σήμερα ακίνητοι λουφάζουν.

Λίγο αργότερα πάλι –

κάποιος εφηύρε τη σόμπα μανιτάρι. Η τεχνική της ηλεκτρικής κουβέρτας,
αλλά σε μεγαλύτερη κλίμακα, χρησίμευε στους νέους ανθρώπους τον χειμώνα,
–δύσκολα ελέγχανε τις δυνάμεις τους σε κλειστούς χώρους–
να πίνουνε την μύρα τους στον καθαρό αέρα. Η ενέργεια μιας τέτοιας παρέας διέρρηξε
πλαγίως στο ανθρώπινο πλήθος ως σπρωξίδι, πάνω προς τον ουρανό ως τραχύ άσμα, ριμίζ
των τραγουδιών που κάποτε

σιγοτραγουδούσε ο κόσμος για να υμνήσει το σφενδάμι,
ή κυλούσε η ενέργεια απ' τα πόδια κάτω στο έδαφος,

και σύντομα

άρχισαν οι πρώτοι νέοι άνθρωποι να στυλώνουνε τα πόδια τους, πεισματικά στην άσφαλτο να
βγάξουν ρίζες, ώμοι και κεφάλι σείονταν
στη θύελλα του Νοέμβρη, αντιστέκονταν στην πίεση του ανέμου,

και την άνοιξη, να

τα πρώτα μικρά σφενδάμια περιέβαλλαν με τους λεπτούς κορμούς τους τους δρόμους με τα
μπαρ,
τα φύλλα τους έτρεμαν και τα παιδιά τα κοίταζαν με θαυμασμό
και κοντοστέκονταν, έστελναν με κλοτσιές στην κόμη τους τη μπάλα.

Θ α μ π ο ρ ο ύ σ ε ν α γ ί ν ε ι κ α ι ω ρ α ί ο

[...]

Περνάμε τώρα στο τρίτο μέρος, βέβαια όσα ακολουθούν είναι το πρώτο μέρος του τρίτου, είμαστε λοιπόν, σαν να λέμε, στο τρία ένα.

Όσο κοιμάται η βαριά μου πεθερά θα σας διηγούμαι ιστορίες
όπως από τις Χίλιες και μία νύχτες
θα μπορούσα έτσι να εμποδίσω κάποια πράγματα ενώ διηγούμαι
Ξέρετε, η γάτα
όσο είμαι εδώ στο δωμάτιο έχω τον έλεγχο θα έλεγα
Οι ιστορίες έχουν να κάνουν όλες μ' ενοχή και μπλέξιμο
μεγάλος κινηματογράφος δηλαδή
βγάλτε τα χαρτομάντιλα
ή το ποπκόρν
Πρόσφατα ήμασταν στις Αυλές στην Μπρυλ¹

*Το λέω με τεντωμένα τα χέρια, να έχω τον νου μου στη θερμοφόρα χεριών,
την καρδούλα, δεν πρέπει να πέσει απ' το κεφάλι.
Ηχητική εγγραφή: κελάρυσμα σιντριβανιού. Ίσως μπορεί να
διοχετευθεί και άρωμα στον χώρο, σαν να υπήρχε κάποιο κατάστημα Lush εδώ κοντά.*

Κρέμασα εκεί ήδη την καρδιά μου στις λαμέ κάλτσες στο Monki
Στον πρώτο όροφο υπάρχουν πολυθρόνες που έχουν πλάτη από περιστρεφόμενα
μπαλάκια χαλαρώνει τους μυς των εξαντλημένων αυτό
από μακριά νομίζεις ότι το να κάθεται στις πολυθρόνες είναι τζάμπα
αλλά όταν πλησιάζεις, μπαίνεις στο νόημα
δέκα λεπτά κοστίζουν πέντε ευρώ
δεν το γράφει πουθενά, ξαφνικά όμως το ξέρεις παρ' όλ' αυτά
Είναι τέλειο μέρος για διαπιστώσεις
Αν καταλάβεις αυτό με τα πέντε ευρώ, καταλαβαίνεις ξαφνικά και όλα τ' άλλα
Ότι τα κόκαλα κάποια στιγμή γίνονται σύννεφα
Ότι ούτε στον θάνατο δεν ελαφραίνεις
Ότι τα Lush DM Rossmann Lidl είναι τα μαξιλάρια και τα παπλώματα
του κρεβατιού όπου θα πεθάνεις
Ότι γενικά θα πεθάνεις

Αφήνω την καρδούλα να πέσει απ' το κεφάλι, με αργή κίνηση έρχομαι στο έδαφος.

Με τα φαρδιά τους ασανσέρ και κανένα κατώφλι σε καμία πόρτα
οι Αυλές στην Μπρυλ δεν είναι επ' ουδενί παράδεισος για τη βαριά μου πεθερά
όχι, πιο πολύ για μένα που σπρώχνω το αμαξίδιο
Κάτω στο πολυασιατικό μπουφέ στις Αυλές φάγαμε κάτι
Φάγαμε εκεί κάτι, επειδή εγώ, δηλαδή στ' αλήθεια: εγώ
Έμφαση στο «εγώ», χτυπάω με την παλάμη μου την περιοχή της καρδιάς
ήθελα να φάω εκεί και απλούστατα καθόρισα ότι εμείς, δηλαδή εγώ
όπως πάνω
κι αυτή

1 (Σ.τ.Μ.) Höfe am Brühl, εμπορικό κέντρο στη Λειψία, η Μπρυλ είναι μία από τις παλαιότερες εμπορικές οδούς.

κάνω ένα μεγάλο βήμα προς μια θέση απέναντί μου και γυρίζω 180 μοίρες
θα φάμε εκεί

Παύση

Αυτή δεν ήθελε να φάει εκεί Μαρτίνα, λέει τώρα ένας απ' τους διαβόλους
θα προτιμούσε ίσως να φάει δυο βιεννέζικα λουκάνικα με ψωμάκια
αλλά εσύ την ανάγκασες να υποστεί την ουρά της αναμονής
τη ζέστη απ' τα καζάνια των φαγητών
τη διαλογή και την επιλογή
την ορμή του κέρατος της Αμαλθείας
Είχε τηγανητά κεφτεδάκια μπρόκολο, τώρα είμαι πάλι εγώ που μιλάω

Κοτομπουκιές με κόκκινη σάλτσα και βλαστούς μανιταριών
Μποκ τσόνι και τόφου με ντιπ
ο άνθρωπος έχει ελεύθερη βούληση
πρέπει να του την επιτρέπουμε
αυτό σκεφτόμουν
το σκεφτόμουν και το ξανασκεφτόμουν
όλο και πιο νευρικά
τ' ορκίζομαι
θέλω ν' αφιερώσω τη ζωή μου στην επιβολή της ελεύθερης βούλησης όλων
των ανθρώπων, ζώων και φυτών
τ' ορκίζομαι

*Ενώ το λέω αυτό, κάνω και με τα δυο μου χέρια το σύμβολο του όρκου, κουνώντας τα
στον αέρα, με μεγάλες χειρονομίες, και κοιτάζω τους διαβόλους/μπάλες γυμναστικής και
κάνω ότι τους παρακολουθώ που χορεύουν. Σαν τρελοί μοιάζουν να χοροπηδούν
τριγύρω, κουνάνε τα χέρια τους κάνοντας άπειρες φορές το σύμβολο του όρκου. Ίσως
να μπορεί να στηθεί μέσω προβολέων ένα θέατρο σκιών στον τοίχο: Τα χέρια μου
γίνονται ψαλίδια, σκύλοι που γαβγίζουν, λαγοί με μακριά αυτιά.*

Ήθελα οπωσδήποτε να πιστεύω ότι κάτι ελάχιστο εξωτικό θα μπορούσε να είναι
και γι' αυτήν ωραίο
Θα μπορούσε να γίνει τουλάχιστον κάποια στιγμή ωραίο
Έβαλα τα δυνατά μου να το πιστέψω
ώσπου πράγματι το πίστεψα
Ναι θα γίνει ωραίο, κάποια στιγμή
Ήταν σαν να έκοψα μόνο ένα δαμάσκηνο από ένα δέντρο με άπειρα
δαμάσκηνα και ήμουν απολύτως ευτυχής μ' αυτό
Αλλά εκείνη, εκείνη δεν αποφάσιζε τι να πάρει

μια σταλιά συρρικνώθηκε στο αμαξίδιο και είπε
Δεν είμαι σίγουρη
τότε πρόσεξα τους ανθρώπους πίσω μας στην ουρά
περνούν έτσι απλά μέσα απ' την βαριά μου πεθερά κι εμένα
πάνε μπροστά στη γυναίκα στον πάγκο που βάζει τις μπουκιές στα πιάτα
ήδη οι πρώτοι άνθρωποι που πέρασαν μέσα από εμάς δείχνουν
με τα δάχτυλα τις νόστιμες μπουκιές
θα 'θελα αυτό κι αυτό κι εκείνο παρακαλώ ευχαριστώ
ενώ όλο και πιο πολλοί άνθρωποι προχωρούν

μέσα από εμάς
ταρατατζούμ
εκπληκτικό που δεν πονάει
καθώς κοιτάζω καλύτερα παρατηρώ ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν πιστόλια
στις ζώνες ή στις τσέπες του παντελονιού είναι χωμένα
άλλο ασημένιο άλλο χρυσό άλλο μαύρο άλλο πιο μικρό άλλο πιο μεγάλο
Δεν είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς ότι η μισή ανθρωπότητα
έχει κάπου στο σώμα ένα πιστόλι
σκέφτομαι επίσης
κι ύστερα πως εγώ προσωπικά όμως δεν έχω
και τώρα γελάνε οι διάβολοι
Τότε ούρλιαξα στον κόσμο μαλάκες
τι ανάγκη έχετε εσείς που περνάτε έτσι απλά
μέσα απ' τη βαριά μου πεθερά κι εμένα
διαλέγουμε ακόμα
δεν έχουμε τελειώσει
δεν έχετε καθόλου τρόπους
και είστε κι άσχημοι με τα παλιοπάπουτσά σας
με τα πιστόλια σας
κι ύστερα διάλεξα απλώς κάτι για τη βαριά μου πεθερά
χωρίς ν' ακούσω τη γνώμη της
το τηγανητό κοτόπουλο παρακαλώ
όχι χωρίς έξτρα σάλτσα
ωραία θα φάμε τώρα
το αμαξίδιο χτυπάει στο τραπέζι
το πιάτο βροντάει στο τραπέζι
και
μετά εγώ
Παύση
μετά εγώ της έλεγα συνεχώς
δεν είναι πεντανόστιμο;
Εξαιρετικό, ε
Πες, δεν είναι τέλειο
Πρέπει να ξανάρθουμε εδώ
ενώ της έπεφταν στο αμαξίδιο τα κομμάτια του κοτόπουλου στα πόδια της
στη μέση αυτού του περιπτέρου που έβγαζε στον κύριο διάδρομο
και
ήταν μια ωραία μέρα

*Πηγαίνω σ' έναν απ' τους διαβόλους/μπάλες γυμναστικής, κάθομαι στα πόδια του.
Τι θα κάνεις για να μπορείς στο μέλλον σε παρόμοιες καταστάσεις να εκτιμάς
καλύτερα τη βούληση της βαριάς σου πεθεράς Μαρτινούλα
Πόσα θα πλήρωνες για να μπορείς να δρας συνετά
Ή, για να θέσουμε αλλιώς το ερώτημα: Πόσα λεφτά θα έδινες
για να έχετε εσύ και η βαριά σου πεθερά μεταχείριση VIP στο
ρεστοράν με τον μπουφέ*

*Απλώνομαι στο πάτωμα, ξαπλωμένη ανάσκελα, παίρνω αργά-αργά
διάφορες πόζες, παίζω ότι συλλογίζομαι, ύστερα ότι ξεχνάω τον κόσμο,
κάτι που οδηγεί στο ίδιο αποτέλεσμα.*

Πάντα είμαστε ένοχοι, αυτό θα μπορούσαμε να το τραγουδήσουμε έτσι ακριβώς
Ενοχή κι αποκτήνωση
Αποκτήνωση κι ενοχή
Ενοχοποίηση και κτήνος
και τα λοιπά
Ναι κάθεστε και κοιτάτε τελείως αμήχανοι
Τι θα κάνατε εσείς για παράδειγμα;
Για πείτε, με ενδιαφέρει
Τώρα είναι η ευκαιρία να κουβεντιάσουμε λίγο
ενώ η βαριά μου πεθερά κοιμάται
ή
ίσως προηγουμένως άλλη μια ιστορία φαγητού, βγαίνουμε συχνά έξω
ακούστε πρώτα κι ύστερα πείτε μου
τι θα κάνατε εσείς
αν δεν το βρίσκετε τελείως χαζό

Πριν μπει στο γηροκομείο στη Λειψία η βαριά μου πεθερά, έμενε στο Κέμνιτς
έμενε κι εκεί στο γηροκομείο
Δυο πόλεις, αλλά πάντα γηροκομείο
Και στο Κέμνιτς βγαίναμε καμιά φορά για φαγητό
πανδοχείο Το λιβάδι των πουλιών, ένα εστιατόριο στον μικρό κήπο
καλά σχεδιασμένο μέσα, αμάραντα και ξύλινα δοκάρια
κι επίσης ένα ζευγάρι παπαγαλάκια στο κλουβί
Την πρώτη φορά που πήγαμε εκεί βλέπω την σκάλα στην είσοδο
εφτά ή οχτώ σκαλιά, με τίποτα δεν θα τα καταφέρναμε
τέλη Σεπτέμβρη, δεν έκανε κρύο
οπότε λέω ας κάτσουμε έξω τι λες
στην αυλή υπήρχαν ακόμα καρέκλες και τραπέζια
Μπαίνω στο ρεστοράν λέω στη σερβιτόρα
Καλημέρα θα καθίσουμε έξω, δεν τα καταφέρνουμε με τη σκάλα
αμαξίδιο ξέρετε, θα ήθελα να παραγγείλω κάτι
αλλά η σερβιτόρα λέει μα έχουμε δυνατούς άντρες
με οδηγεί στο καπνιστήριο, εκεί μέσα
τουλάχιστον δέκα σκίνχεντ και άλλοι άντρες
φοράνε μπουφάν με χαρακτηριστικά ραφτά σήματα
η σερβιτόρα φωνάζει, είναι εδώ μια κυρία με αμαξίδιο
ελάτε να βοηθήσετε
στο άψε σβήσε περικυκλώνουν τέσσερις άντρες με χαρακτηριστικά ραφτά σήματα το
αμαξίδιο
πιάσε εσύ εδώ πιάσε εσύ εκεί
ανεβάζουν τη βαριά μου πεθερά
στο τσάκα τσάκα γίνανε όλα
Άντρες με χαρακτηριστικά ραφτά σήματα στα μπουφάν μάς βοήθησαν ν' ανεβούμε
τη σκάλα
κι εγώ χαμογελάω και λέω ευχαριστώ
Τέλεια, ευχαριστώ πολύ σας ευχαριστώ
Πολύ ευγενικό εκ μέρους σας
Εδώ παγώνω κρύβοντας με το χέρι μου το πρόσωπό μου.
Χαμογέλασα σε άντρες με χαρακτηριστικά ραφτά σήματα στα μπουφάν
και ξαναπήγαμε εκεί μια δυο φορές ακόμα
οι άντρες μας βοήθησαν μια δυο φορές ακόμα ν' ανέβουμε τη σκάλα

η βαριά μου πεθερά παρήγγειλε σνίτσελ όπως παράγγελνε κι ο κόσμος γύρω της
Ή χοτ-ποτ Βαλκάνια ή μια μισή πάπια με κνέντελ
εγώ ήπια τσάι, έφαγα τηγανητές πατάτες, χορτάτη και ξεκούραστη
Λίγο ακόμα και θα ένιωθα κι ασφάλεια

Οι διάβολοι τραγουδούν.

Μελωδία, στο περίπου: Frankie Goes to Hollywood, Relax

Στη ναζιστική φωλιά πίνεις τσάι

Στη ναζιστική φωλιά κάθεσαι και καταπολεμάς το άγχος

Στη ναζιστική φωλιά νιώθεις ευεξία αλλά μετά πλαντάζεις στο κλάμα

Ρεφρέν Ριλιάξ στη ναζιστική φωλίτσα

Πρόσφατα καθόμασταν παρεμπιπτόντως έξω στην αυλή κάτω απ' την κερασιά κι εγώ
σκέφτηκα πως μπορούμε να φτιάξουμε ποιήματα απ' αυτό
Οι ομοιοκαταληξίες είναι της βαριάς μου πεθεράς

Στους μικρούς κήπους του Κέμνιτς τα μούρα είναι σχεδόν ξερά

Τρέχω και φέρνω ψαλίδια – κοφτερά

Οι κήποι κρύβουν ένα θεριό, δεν το κάλεσα εγώ

Έγραψα ένα γράμμα στο θεριό – ολιγόλογο

Τι μορφές στο Λιβάδι των πουλιών είναι αυτές

Είναι κάτι άντρες. Δεν τους λυπάμαι καθόλου – μαθές

Και τώρα ένα σύντομο ψυχαγωγικό διάλειμμα

Μουσική μουσική μουσική μουσική μουσική

Θα σας τα διηγηθώ, φίλοι μου

[...]

Δεν μιλάει πια, αλλά το βλέμμα της ζωντανεύει, μόλις μπω στο δωμάτιο.

Πώς είσαι; Τι φάγατε το μεσημέρι;
Στο τέλος μιας ερώτησης ο τόνος ανεβαίνει, έτσι έχουμε συνηθίσει.

Το πάρκο πίσω απ' το παράθυρο δείχνει τους λιθόστρωτους δρόμους όλους ξαφνικά στο πραγματικό τους μήκος, ν' απλώνονται παράλληλα ο ένας δίπλα στον άλλον ή να κουλουριάζονται σαν σαλιγκάρια, τόσο συχνά τους παίρναμε μαζί εγώ κι εκείνη, αφήναμε το παρτέρι με τα βότανα να μαραίνεται, την κερασιά να πεθαίνει, πόσο συχνά;

Η κλειστή τηλεόραση βάφει το δωμάτιο,
ήδη σκοτεινό στη μία, μαύρο στις δύο,
στις τρεις κοράκια στο λιβάδι.

Οι νοσηλευτές μπαίνουν μέσα, παίζουν τα καλά πνεύματα,
αλλά παίζουν μόνο, αυτός εδώ είναι ο υλικός κόσμος.
Εκείνη στο κέντρο του, εγώ δίπλα της
αποφασίζω να πάρω τον δρόμο για το σπίτι.

[...]

Όλη τη χρονιά να μην σκέφτεσαι σχεδόν τίποτ' άλλο,
ενοχλητικός λόξιγκας.

Όπως ο ποταμός φουσκώνει, παφλάζει, χτυπάει πάνω στους τοίχους των σπιτιών,
χυμάει στη γέφυρα, το επόμενο δευτερόλεπτο τρεμοπαίζοντας πράσινος
με μικροσκοπικές επιφάνειες αφήνει τον ελεύθερο χρόνο
να τραμπαλίζεται εύθυμα,

τη δομή που έχει κάτι τόσο σοβαρό όπως το να πεθαίνεις.
Διαγραμμισμένος, λειασμένος, χτενισμένος με θραύσματα
απ' το φως του ήλιου, στριμωγμένος μες στο δέρμα,
δραπετεύει και κάνει αστεία με καθετί μακρινό,

εγώ σκέφτομαι το φευγικό και
μιμούμαι τις πολυάσχολες ζωές,
τις μεγάλες πόζες.

Εκείνη είναι ξαπλωμένη στο δωμάτιό της, δεν μπορεί να κρατήσει το τηλεπεριοδικό.

Ζω συχνά στο δωμάτιό της.
Ο ποταμός γνέφει κατά δω, από μακριά όλα όσα φέρνει μοιάζουν
φιλικά.

[...]

Θέλω να είμαι καλός άνθρωπος, μιλάω καθαρά στο τηλέφωνο.
Ό,τι λέω είναι διαποτισμένο από καλές πράξεις,
και ό,τι κάνω είναι διαποτισμένο από καλή γλώσσα,
αυτός ήταν πάντοτε ο σκοπός μου.

Σε παίρνω εγώ αμέσως.

Όταν χτυπάει το τηλέφωνο, ξαφνικά
έξω απ' το παράθυρο η φωτιά, που συνοδεύει τους διαβόλους,
μες στη νωχελική βραδιά, ή είναι απλώς αντανάκλαση της κατάστασης,
λάμπουν στην ουσία τα μαλλιά μου,
πραγματικό χτένισμα, φουντώνει στο φως της λάμπας.

Εγώ πάλι, επαναλαμβάνομαι, αλλά
κανένας διάβολος δεν κατεβαίνει με το σώμα του σιγανά, κελαρυστά τον δρόμο,
τρέχει σαν αστραπή, σκουντουφλά, με θόρυβο κάνει την επόμενη κίνηση

αδέξιος με τις σπλές ή ξυπόλυτος μέσα στην μπόρα,
να κυνηγά, να κλιμακώνει, να τριπάρει, να πιάνει ζωάκια κι αμέσως ο αέρας να σφυρίζει,
αναδιπλώνεται κανείς, σιμώνει τους άλλους,

δυο τρεις ιδέες πάνε κι έρχονται, όλες τις αφήνουμε κάποια στιγμή να φύγουν.
Και τώρα ακόμη σκεφτόμουν τις σιωπηλές διαδρομές των ποταμών,
και τώρα ακόμη που μιλάμε, διάβoλε, διάβoλε, που δεν είμαι καλή,
που προσκρούω παντού σαν μπαλάκι σκαντζόχοιρος.

Πώς ξαγρυπνά τις νύχτες εκείνη, το αχνό φως
φωτίζει (ανείπωτο).

Τους βλέπω κι εγώ, μεγάλους πλάι σε μικρούς, ας ειπωθεί λοιπόν,
τουλάχιστον εκατό σε αλληπάλληλες σειρές
σαν αγαπημένοι συγγενείς, αλλά
αυτοί εδώ κουμπωμένοι έως κλειστοί, δεξ ας πούμε
αυτό το κούτσουρο με τις παντόφλες, η παραμάνα με τις καμπύλες της
ντύνεται βάζο.

Έρχεται κάθε νύχτα
Με ιπτάμενα σκουπίδια.

Έρχονται φώτα εκσφενδονισμένα
από μακριά, από τη φύση,
σκάνε οι σκιές κι ανοίγουν, συμπαγής
ή μόνο σκοτεινός ο αέρας.

Εκείνη δεν μπορεί να σηκώσει το χέρι,
να κάνει αντίλογο υψώνοντας τη φωνή της,
πρέπει να περάσει στην πιο σιγανή αντίληψη.

Δυνατούς μυς, ωραίο δέρμα κάνουν τα φρούτα,
μεταφέρουν βιταμίνες στο αίμα, οπότε
τα τρώμε.

Με τι ζουν τα σταφύλια; Που δεν τα χάνουν απ' τα μάτια τους τα πνεύματα.
Κάποιος στην τραπεζαρία ανακάτεψε πάλι τα φρούτα,
το παιχνίδι ξεκινά απ' την αρχή,

στρογγυλό πορτοκάλι, κίτρινο αχλάδι,
τίποτα απ' αυτά δεν θα ζήσει αιώνια,
μέσα σε μια γαβάθα ωστόσο λάμπει.

Οι νοσηλευτές κόβουν τα μήλα σε κομμάτια.
Τι κάνει στ' αλήθεια τους ανθρώπους να φαίνονται σαν χιλιετίες;
Ποιος τρώει τα φρούτα με μαχαίρι και πιρούνι,
ενώ άλλοι τα τσιμπάνε όλα με τα χέρια;

Να, ο θάνατος μπαίνει κρατώντας ένα πιάτο.
Δεν ακούγεται ποτέ η πόρτα που ανοίγει.

Ένας τοίχος τόσο χοντρός σαν δυο
βότσαλα από ένα ποτάμι.

[...]

Μέσα στη νύχτα ήρθαν το χιόνι από βαμβάκι και τα ψάθινα αστέρια.
Με τα μάτια στο ημερολόγιο της Αντβέντ² στον διάδρομο.
Όταν μειώνεται η γραμμή του χρόνου, βγαίνει ο σκελετός πίσω προς τα έξω,
η κατάφωρα λευκή σαν κόκαλα κατασκευή.
Ανοίγω την πόρτα προς το δωμάτιο, άλλη μια έκπληξη.
Πώς θα είναι ξαπλωμένη στο κρεβάτι.
Στραβά ή θα κοιμάται ή θα στοιβάζει σκέψεις, για πόσο
ακόμα θα ακτινοβολεί το έλατο;
Το φως αγνό ήδη απ' τις τέσσερις.
Έχω μια αγάπη.
Μπαίνω μέσα.

---

2 (Σ.τ.Μ.) Advent, από τη λατινική λέξη «adventus» (άφιξη), ονομάζεται η εορταστική περίοδος των τεσσάρων εβδομάδων πριν από τα Χριστούγεννα, στην οποία υπάρχουν τέσσερις Κυριακές, η πρώτη, η δεύτερη, η τρίτη και η τέταρτη Αντβέντ.

Η κερασιά στην αυλή κρατά σφιχτά ένα πνεύμα,
ένα κουρέλι.
Ακουμπάω μια κανάτα τσάι στο περβάζι.

Μακάρι να δρούσα πάντα τόσο αποφασιστικά.

Κάθε δευτερόλεπτο που το γραπώνει και το σφίγγει η κερασιά, εκείνη το περνάει
ξαπλωμένη στο δωμάτιό της.
Ένα τρίξιμο, που απομακρύνεται. Η απόσταση ανάμεσα στο εδώ και στο εκεί,
ο παγωμένος ποταμός, να κρατιέται ο πάγος σε αγωνία.

Είστε μήπως οι σκιές πίσω απ' τα δέντρα,
είστε ζώα από το κινέζικο ωροσκόπιο, τρομακτικά
στον ουρανό, είστε εσείς που με τραβολογάτε,
και πρέπει σε σας ειδικά να διηγηθώ πώς μπήκα σ' έναν ποταμό;
Πώς ήταν το έδαφος ανώμαλο με φύκια, κι εγώ,
τσαλαβουτώντας με ανοιχτά τα σκέλια, θεός του ποταμού,
μ' ένα σετ μαχαιριών για ψάρια στη ζώνη, ούτε που ξέρω να τα χειρίζομαι.
Αυτή πάνω κάτω είναι η ιστορία, αλλά εγώ ονειρεύομαι συχνά
ότι τρομάζετε και πετάτε ψηλά, ταραγμένο σμήνος, φοβισμένα
προσφεύγετε στο πνεύμα σας, γίνεστε πέτρες,
που μουρμουρίζουν, μαύρες σαν τα νερά,
αλλά στην πραγματικότητα είστε μαξιλάρια από έναν μικροαφρό της
αστροναυτικής.
Ρίγνομαι με το σώμα μου πάνω τους και
εσείς ούτε που δυναμώνετε το μουρμουρητό σας, είτε είστε μαξιλάρια είτε πέτρες.
Πώς θα συνυπάρξουμε έτσι;

Ο,ΤΙ ΚΑΤΕΒΑΖΕΙ Ο ΠΟΤΑΜΟΣ

[...]

Στις Άλπεις. Οι δραπέτες ένοικοι του γηροκομείου βρίσκουν τη μούμια του παγετόνα. Η μούμια τούς μιλάει.

Κουνήστε τις σφαίρες χιονιού σας, τι βλέπετε;
Αγριοκάτσικα, να παλεύουν με αγριοκάτσικα.
Χιόνι, κάτι σαν αυλάκια, βράχους,
σκιές σε μακάρια κάθοδο.

Καθ' οδόν από το Γκάλτυρ στο Ίσγκλ.
Ανάμεσα σε δυο πλαγιές επιτρέπονται μόνο οι ψίθυροι.
Η ένταση τινάζει στον αέρα τον χώρο.
Τελειώνει τ' όνειρο όταν ουρλιάζεις.
Ύστερα αρχίζει κάτι μεγάλο.
Το μέγεθος του όλου το κατάλαβα,
αλλά τι περιέκλειε, όχι.

Ήταν το σώμα μου αυτό;
Είναι πάνω; Κάτω;
Κάτω, εκεί που κωπηλατούν σαν τρελά
τα πόδια με τις κάλτσες, τις πολύχρωμες;

Σκόνη στο σχήμα μιας γροθιάς.
Βάρος με τη μορφή σκόνης.
Ήδη άκουσα σκύλους να χοροπηδούν,
λαχτάρησα τ' αυτιά τους.
Φώναξα: Ευχαριστώ πολύ, τα καταφέρνω.
Μ' αυτό το βάρος θέλω να μεγαλώσω.
Τον άτονο, βιαστικό παλμό μου να τον αφήσω ν' ατονεί.
Ο τελευταίος άνθρωπος που χαιρέτησα –
ο γείτονάς μας.
Στην οροφή στο βανάκι του είχε μια κάσα για σκι,
μέσα της τρία ζευγάρια σκι, ο γείτονας
γιόρταζε την τριλογία του σκι του,
σκούπιζε με το χέρι
χιόνι από το τζάμι του αμαξιού,
έπεσε σε θύελλα,
έπαιξε κακά τον αλπικό δράκο,
δέκα κάμψεις,
πριν μπει στ' αμάξι.
Του ευχήθηκα να βρεθεί σ' ένα λιβάδι.
Τον έφερα πίσω νωθρό απ' τα πολλά λουλούδια,
επινόησα για εκείνον μια φωλιά, τον έβαλα μέσα,
πήρα χιόνι απ' τα δέντρα, τον σκέπασα.
Για ώρα σκεφτόμουν πως ό,τι δεν ήταν ήρεμο έξω
τώρα ηρεμούσε.

Οι Άλπεις, οι Άλπεις,
είτε τις αγαπάς είτε όχι,
φέρουν το βάρος σου.
Σε άλλους τόπους έχουν σαράντα ονόματα για το χιόνι.
Εγώ δεν έχω εύκαιρο κανένα όνομα
για τους σαράντα τρόπους να λιμοκτονείς
μέσα σ' ένα χιόνι που δεν γίνεται ποτέ να μου αρέσει.

Ιδού εγώ, σύντομα με τη μορφή του Ότσι,
όμως ακόμα ζωντανή, ροκανίζω κάθε έτος,
ενώ τα εντελβίαις είναι απόλαυση
για τους μνημένους.

Πάνω απ' το χιονισμένο πεδίο κάνει κύκλους, σαν γύπας κάνει κύκλους
γύρω από έναν μισοπεθαμένο λαγό, η μικρή μου αγαλλίαση.
Η αγαλλίαση κι εγώ
είμαστε από καιρό τσακωμένες.

Στράβωσε ο κόσμος ειδικά τη στιγμή
που άρχισα εγώ να βαδίζω εντός του;
Αποκλείστηκα απλώς απ' τα χιόνια;
Πιο χιονισμένο απ' το χιόνι
λάμπει το χαζό μου πρόσωπο.

Αγριοκάτσικα, με τις οπλές μαγκωμένες στον βράχο,
στοιβάζουν εκ νέου το βάρος τους,
μεταθέτουν το κέντρο βάρους,
από βαρύ προς ελαφρύ και πάλι πίσω,
από το κούτσουρο στον ήχο, μετακινούν λίγο τα σώματα,
τα χώνουν σε κόγχες, απολαμβάνουν τη θέα,
ή ίσως αυτό να 'ναι απλώς δική μου υπόθεση, και τ' αγριοκάτσικα
δεν απολαμβάνουν, απλώς αποθηκεύουν
ό,τι τα προσδιορίζει, ό,τι τους μιλά;

Κοιτούσα τόση ώρα το χιόνι,
ώσπου η πίστα άρχισε ν' αφρίζει και να παφλάζει,
ήταν θάλασσα. Αλλά τι είναι θάλασσα;

Έκανα σκι.
Έκανα σνόουμπορντ.
Ρίχτηκα στην ονειροπόληση,
όλα ήταν στη θέση τους, ορεινό καταφύγιο, ανελκυστήρας χιονοδρόμων, αγριοκάτσικα,
μικρές πινελιές στο χιονισμένο πεδίο.

Κοιτούσα τόση ώρα,
ώσπου φάνηκαν οι Άλπεις.
Μια χαζή συνήθεια.

Μου άρεσε το έξω
πιο πολύ στο παράθυρο,
τον χειμώνα,

σπίτια, φυτάρια χιονιού, κάνα δυο κοράκια,
ώστε να τηρείται το μέτρο με αρμονία.

Ο γείτονας, η κάσα του σκι του,
κι ύστερα;

Είμαι εδώ ολομόναχη, φώναξα.
Και διστακτικά ακούστηκε η ηχώ στη βραχώδη πλαγιά.